

รู้เรื่อง

เมือง สยาม

* สุวรรณ ตรีมาศ

ค เรายังมักจะมองเห็นและเข้าใจสิ่งใกล้เคียงตัวได้ดีกว่าสิ่งไกลตัว นักแต่งเพลงเป็นจำนวนมากอาจรู้จักเพลงของ Cho-pin และ Mozart เป็นอย่างดี แต่เมื่อถามถึงเพลง แขนบเทศ เตาकिनผักนึ่ง หรือ ค้างคาวกินกล้วย อาจจะไม่รู้จัก หรือรู้จักก็เพียงผิวเผิน มีหลายสิ่งหลายอย่างเกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรม

ที่เราควรจะศึกษาให้ต้องแท้ในฐานะที่เป็นคนไทย แต่ก็เกินไปไม่ได้ที่เราจะรอบรู้ได้หมด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อม ความต้องการและความสนใจของแต่ละบุคคล ณ ที่นี้ใคร่ขอถึงความสนใจของท่านมาอย่างศัพท์ที่เน้นหรือชี้ความเป็นไทยเพื่อให้ท่านได้รู้จักและเข้าใจเรื่องไทยๆ ยิ่งขึ้น

1. สยาม (SIAM)

“สยาม” เป็นคำเก่าที่ชาวต่างประเทศใช้เรียกแผ่นดินไทย นอกจากนี้ยังมีสมญานามต่างๆ อีก ว่าเป็น “The Land of Smiles.” บ้าง “The Land of Lotus.” บ้าง “The Land of the Free” บ้าง ใน

อดีตบรรพบุรุษของไทยต้องล้มลุกคลุกคลานมาตลอดกว่าจะตั้งถิ่นฐานเป็นปึกแผ่นได้ดังทุกวันนี้

นักประวัติศาสตร์แบ่งการตั้งถิ่นฐานของชนชาติไทย ออกเป็น 6 สมัยด้วยกัน

1. ไทยสมัยโบราณ

* อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

เมื่อ 4,500 ปีล่วงมาแล้ว ชนชาติไทยได้ตั้งถิ่นฐานทางตะวันตกเฉียงเหนือของมณฑลเสฉวน และแยกย้ายกันอยู่แถบแม่น้ำแยงซี

2. สมัยน่านเจ้า (พ.ศ. 1193 - 1781)

ไทยตั้งอาณาจักรอยู่ใน ยูนาน ทางใต้ของจีน เป็นเวลา 588 ปี

3. สมัยสุโขทัย (พ.ศ. 1800 - 1921)

หลังการหลุดพ้นจากอำนาจเขมร ไทยได้ตั้งอาณาจักรขึ้นทางเหนือของประเทศไทยในปัจจุบันมี สุโขทัย เป็นเมืองหลวงแห่งแรกของไทย มีกษัตริย์ราชวงศ์พระร่วง ปกครองทั้งสิ้น 6 พระองค์ เป็นเวลา 121 ปี

เป็นเมืองหลวงแห่งแรกของไทย มีกษัตริย์ราชวงศ์พระร่วง ปกครองทั้งสิ้น 6 พระองค์ เป็นเวลา 121 ปี

ไทยตั้งเมืองหลวงชื่ออยุธยา อยู่ตอนกลางของประเทศไทย มีกษัตริย์ปกครองถึง 34 พระองค์ เป็นเวลา 417 ปี

5. สมัยธนบุรี (พ.ศ. 2310 - 2325)

หลังจากการสิ้นสุดของกรุงศรีอยุธยา พระเจ้าตากสินได้ทรงสถาปนา กรุงธนบุรีเป็นเมืองหลวงทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา ทรงครองราชย์เป็นเวลา 15 ปี

6. สมัยรัตนโกสินทร์ เริ่มต้นจาก พ.ศ. 2325 ถึงปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ทรงเป็นปฐมกษัตริย์ของราชวงศ์จักรี ทรงสถาปนากรุงเทพฯ เป็นเมืองหลวงบนฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา มีกษัตริย์ปกครองถึงรัชกาลปัจจุบันรวม 9 พระองค์

ตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์แน่นอนว่าไทยตั้งถิ่นฐานอยู่ ณ ที่ใด แต่ปัจจุบันนี้นักประวัติศาสตร์ ยังหาข้อยุติไม่ได้ว่าเดิมทีไทยอยู่ที่ไหน บ้างก็ว่า เดิมทีคนไทยอยู่ในประเทศจีน แล้วร่นมาทางใต้ บางพวกเชื่อว่า ไทยอยู่บนเกาะอินเดียนตะวันออกเฉียงก่อนแล้วจึงแยกไปอยู่เมืองจีนเมื่อถูกจีนรุกราน จึงอพยพมาอยู่ในแคว้นสุวรรณภูมิ

อีกพวกหนึ่งว่าคนไทยตั้งถิ่นฐานอยู่บริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ก่อน พ.ศ. 1800 หลายร้อยปีมาแล้วและไม่ได้อพยพมาจากประเทศจีนแต่อย่างใด แต่อาจจะอพยพไปอยู่ในประเทศจีนเป็นบางส่วน ทั้งนี้เนื่องจากการค้นพบหลักฐานทางประวัติศาสตร์ของหมู่บ้านเชียง ตำบลหนองหาน จังหวัดอุดรธานี

จะอย่างไรก็ตามประมาณ 4,500 ปีมาแล้ว ชนชาติไทยได้เข้าไปอยู่ทางตอนใต้ของจีน คนไทยในสมัยนั้นไม่เรียกดินแดนของตนว่า “ประเทศ” จะใช้คำว่าอาณาจักรแทน เช่น อาณาจักรน่านเจ้า อาณาจักรสุโขทัย เป็นต้น คนยุโรปเรียกอาณาจักรไทยว่า SIAM (ไซแอม) ตามอย่างชนชาติจีน ที่เรียกดินแดนไทยว่า “เซียม” ราว พ.ศ. 1800 มาโคโปโล (MARCO POLO) นักเดินเรือ ชาวเมืองเวนิซได้ไปถึงเมืองจีน และได้พำนักอยู่ในประเทศจีนในสมัยพระเจ้ากุบไลخان หรือพระเจ้าหงวนลีจีวฮ่องเต้ ต้นราชวงศ์หงวน ได้กล่าวถึงอาณาจักรสุโขทัยโดยใช้คำว่า “SIAM” ตามบันทึก ของมาโคโปโล (MARCO POLO) ที่พิมพ์ครั้งแรกในพ.ศ. 2367 เป็นต้นมา

คำว่า “สยาม” นั้นมีนักปราชญ์กลุ่มหนึ่ง สันนิษฐานว่า เป็นคำที่ชาวเขมรใช้เรียกดินแดนไทยตอนเหนือในสมัยที่เคยอยู่ในความปกครองของเขมร คำว่า “สยาม” ในภาษาเขมรหมายถึง “คำคล้าย” หรือ “ทอง” ซึ่งตรงกับวรรคแรกของเพลงชาติสมัยก่อนที่ขึ้นต้นว่า “ประเทศสยามนามประเทืองว่าเมืองทอง”

ส่วนนักปราชญ์อีกกลุ่มหนึ่ง สันนิษฐานว่า มาจากภาษาบาลี แปลว่า “คำคล้าย” และตรงกับคำในภาษาสันสกฤต “สยาม” มีความหมายเช่นเดียวกัน แต่อาจจะหมายถึง “คำคล้ายแก้วเขียว” เหมือนความเขียวขจีของนาข้าว หรือสีเขียวของพระแก้วมรกต ซึ่งนับว่าเป็นมงคลนามทั้งสิ้น

สรุปแล้วคำว่า “สยาม” เป็นคำที่ชนชาติอื่นใช้เรียกดินแดนไทย เมื่อชนชาติไทยได้เริ่มมีความสัมพันธ์ไมตรีกับชาวต่างประเทศมากยิ่งขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 4

สมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงทรงมีพระบรมราช-
โองการโปรดเกล้าให้ใช้คำว่า “สยาม” เป็นชื่ออาณาจักร
และให้เขียนเป็นพาทย์ไทยว่า “กรุงสยาม” ส่วนที่มีชื่อ
ว่า ประเทศสยามนั้นสันนิษฐานว่า มาเปลี่ยนในรัชกาล
ที่ 6 โดยเปลี่ยนคำนำหน้า จาก “กรุง” เป็น “ประเทศ”
ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา เราจึงใช้ชื่อประเทศว่า “ประเทศ
สยาม” จนกระทั่งถึงพ.ศ. 2480 จึงได้เปลี่ยนชื่อเป็น
“ประเทศไทย” และด้วยเหตุผลทางการเมืองบางประการ
จึงกลับไปใช้ “ประเทศสยาม” อีกในระหว่าง พ.ศ.
2448 พ.ศ. 2492 จวบจนกระทั่งในวันที่ 11 พฤษภาคม
พ.ศ. 2492 จึงมีประกาศของทางราชการให้เรียกชื่อ
ประเทศว่า “ประเทศไทย” ตั้งแต่วันนั้นเป็นต้นมา
โดยมีชื่อเรียกประเทศเป็นภาษาอังกฤษว่า “THAI-
LAND”

2. ไทย (THAI)

คำว่า “ไทย” นั้น สันนิษฐานว่า มาจาก คำว่า
“ไต” หรือ “ไท” (TAI) ซึ่งเป็นชื่อที่คนจีนใช้เรียกคน
ไทย เมื่อครั้งที่คนไทยไปตั้งหลักแหล่งที่เมืองจีน บางที
คนจีนก็ใช้เสียง ต บ้าง เสียง ท บ้าง ซึ่งหมายถึง “ผู้
เป็นใหญ่” ตัวอย่าง คำจีน ที่หมายถึงผู้เป็นใหญ่ เช่น
ให้เขา ให้ได้ ได้ฮั่น เป็นต้น คนไทยไม่ต้องการให้คนต่าง
ชาติ เรียกว่า “ไต” (TAI) จึงเติม TH ไว้ข้างหน้า เพื่อให้
ออกเสียง เป็น ท หลังจากประกาศตั้งชื่อประเทศไทยใน
พุทธศักราช 2480 ให้เติม ย ไว้ท้ายคำ เวลาเขียนเป็น
ภาษาไทย และเขียนเป็นภาษาอังกฤษว่า “THAI”

คำว่า “ไทย” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตย-
สถาน พ.ศ. 2525 หน้า 410 หมายถึง ความมีอิสระใน
ตัว และความไม่เป็นทาส การที่คนไทยรับเอาคำว่า “ไท”
หรือ “ไทย” มาเรียกตัวเอง ก็เป็นเพราะ คนไทยสมัย
โบราณอยู่ในดินแดนใหญ่กว้างขวางและได้รับเสรีภาพ
มาก อีกประการหนึ่งคนไทยเป็นชาติที่รักอิสรภาพยิ่งกว่า
สิ่งใด

3. คนสยาม (SIAMESE)

คนไทยเรียกตนเองว่า “ไทย” มาตลอดนับตั้งแต่

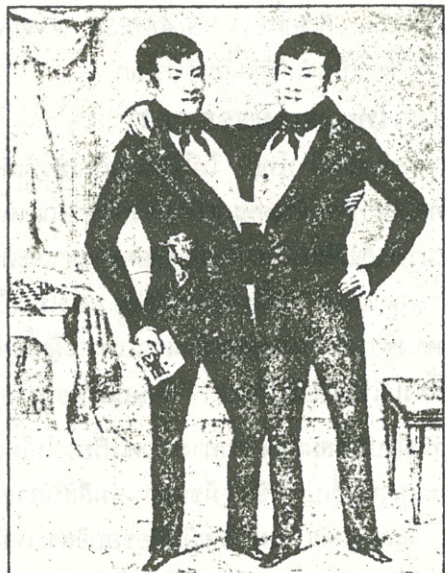
สมัยที่ไทยไปตั้งหลักแหล่งในประเทศจีน ส่วนคำว่า
“SIAM” ฝรั่งเศสเรียกชื่อประเทศไทยในสมัยก่อนตามจีน
ไทยยอมรับคำว่า “SIAM” และ “สยาม” เป็นทางการ
ในสมัยรัชกาลที่ 4 ส่วนคำว่า “SIAMESE” เป็นคำที่
ฝรั่งเรียก ชนชาวสยาม และมีความหมายว่า “ภาษา
สยาม” และ “ที่เกี่ยวกับสยาม” อีกด้วยเป็นคำคุณศัพท์
ก็ได้ คำนามก็ได้ คำ “SIAMESE” มาจาก SIAM +
ESE (SUFFIX) โปรดสังเกตคำต่อไปนี้

CHINA - CHINESE ประเทศจีน - คนจีน,
ภาษาจีน

JAPAN - JAPANESE ประเทศญี่ปุ่น - คน
ญี่ปุ่น, ภาษาญี่ปุ่น

PORTUGAL - PORTUGUESE ประเทศปอร์-
ตุเกส-คนปอร์ตุเกส, ภาษาปอร์ตุเกส ใช้หลักในการเรียก
ชื่อประเทศ พลเมือง และภาษา เช่นเดียวกันกับประเทศ
สยาม (SIAM)

คำว่า “SIAMESE” นี้แม้ว่าจะเลิกใช้แล้วเวลา
พูดถึงคนไทยและภาษาไทย แต่คำ ๆ นี้ไม่มีวันสูญหาย
ไปจากโลกเมื่อเอ่ยถึง SIAMESE TWINS และ
SIAMESE CAT เมื่อใดฝรั่งจะร้องอ้อทันที แสดงว่า
2 คำนี้ มีความสำคัญมากและแพร่หลายไปทั่วโลก

4. แผลดสยาม (SIAMESE TWINS)

นายอินและนายจันเป็นฝาแฝดคู่แรกของโลกที่เกิดในประเทศสยาม ในสมัยรัชกาลที่ 2

ทั้งสองคนมีลำตัวติดกันแต่กำเนิด และมีชีวิตอยู่ในระหว่าง พ.ศ. 2354 - 2417 คำ *"SIAMESE TWINS"* นั้น Webster's New World Dictionary of the American Language, (New Edition) 1980 : 553 ให้ความหมายว่า *"Any pairs of twins born with bodies joined to gethir."*

ส่วน The Advanced Leamen's Dictionary of Current English, 1966 : 927 ได้ให้ความหมายว่า *"Two persons joined together from birth"*.

ในสมัยนั้นวิทยาศาสตร์การแพทย์ยังไม่เจริญพอ แผลดสยามจึงกลายเป็นสิ่งมหัศจรรย์เพราะผ่าตัดแยกออกจากกันยังไม่ได้ ทั้งสองคนได้เดินทางไปต่างประเทศได้พยายามใช้ชีวิตอย่างคนธรรมดา กินด้วยกัน นอนด้วยกัน และในที่สุดก็ตายด้วยกันในเวลาใกล้เคียงกัน ปัจจุบันนี้วงการแพทย์เจริญมาก สามารถแยกแผลดสยามรายอื่น ๆ ออกจากกันได้จึงไม่เป็นของแปลกต่อไป แต่ถึงอย่างไร เมื่อมีทารกเกิดออกมามีลำตัวติดกัน ก็เรียกว่า *"SIAMESE TWINS"* คำๆ นี้กลายเป็นคำที่รู้จักกันดีทั่วโลก

5. แมวไทย (SIAMESE CAT)

เมื่อพูดถึงแมวไทย ไม่ได้หมายถึงแมวที่เกิดในประเทศไทย ทุกๆ ตัวแต่หมายถึงแมวที่มีลักษณะเฉพาะเป็นแมวพันธุ์แท้ของไทย ซึ่งเมื่อคลอดออกมา จะต้องมีความลักษณะและสี คงที่ไม่เปลี่ยนแปลง แมวไทยเป็นที่สนใจของชาวต่างประเทศมาช้านาน เพราะผู้เลี้ยงต้องการเลี้ยงไว้เป็นเพื่อนแก้เหงา ลักษณะโดยทั่วไปของแมวไทยมีรูปร่างสมส่วน ทำทางปราดเปรียว ไม่ใหญ่โตเหมือนแมวพันธุ์เปอร์เซีย มีขนอ่อนนุ่มสีสันทวยงาม น่าลูบไล้และสัมผัส แมวไทยมีนิสัยชอบบอกระเหมือน

คนไทย ไม่ชอบอยู่ในเขตจำกัดในที่แห่งเดียวนาน ๆ ทั้งยังชอบโอ้อวดและสำรวย แมวไทยได้แพร่พันธุ์ไปในประเทศอังกฤษ ในปี พ.ศ. 2427 เมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานแมวไทยคู่หนึ่งแก่กงสุลอังกฤษในขณะถวายบังคมลากลับบ้านเกิดเมืองนอน ปัจจุบันนี้มีคนเลี้ยงแมวอย่างจริงจังเป็นอาชีพนับสิบรายและได้ส่งไปขายต่างประเทศ แมวไทยที่ส่งเข้าประกวดในต่างประเทศจะได้รับรางวัลอยู่บ่อย ๆ จึงนับว่า แม้เป็นแมวก็ยังทำชื่อเสียงให้แก่ประเทศชาติได้

ลักษณะแมวไทยที่แพร่หลายในต่างประเทศ มีด้วยกัน 8 พันธุ์ ดังนี้

1. Chocolate Point พันธุ์จุดสีน้ำตาล
2. Blue Point พันธุ์จุดสีน้ำเงินหรือเทา
3. Lilac Point พันธุ์จุดสีดอกไลแล็ค (ม่วงอ่อนหรือสีขาว)
4. Red Point พันธุ์จุดสีแดง
5. Seal Point พันธุ์จุดสีครึ่ง
6. Tabby Point พันธุ์ที่มีลายพริ้วหรือจุดสีดำ

7. Koraj พันธุ์โคราช

8. Copper พันธุ์สีทองแดง

คุณพิชัย วาศนาสง สถาปนิกอาวุโส เป็นผู้หนึ่งที่เลี้ยงแมวไทย ที่บ้านเป็นจำนวนมาก ได้แยกแมวไทยออกเป็น 4 ชนิด ด้วยกัน ดังต่อไปนี้

1. พันธุ์โคราช หรือโบราณเรียกว่า มาเลศ มีสีดอกเลาหรือสีลูกสวาด ซึ่งเป็นสีเทาแก่ เมื่อถูกแดดจะออกสีม่วง คนทั่วไปเรียกว่า แมวสีสวาด (สวาดคือต้นไม้ชนิดหนึ่งเป็นไม้เถามีหนามมีเมื่อดกลมเปลือกแข็งเป็นสีเทาเขียว)

2. พันธุ์ Blue Point โบราณเรียกว่า แขนงเศวต ลำตัวมีขนสีดำแกมขาว มีสีเทาเข้มตรงปาก ตรงหูทั้งสองตรงขาทั้งสี่ และตรงหาง ลำตัวโตมีสีอ่อนจะตรงกับพันธุ์ Lilac Point (Lilac เป็นชื่อดอกไม้พันธุ์หนึ่งสี

ม่วงอ่อน มีดอกเล็ก ๆ และมีกลิ่นหอม)

3. กลุ่มวิเชียรมาส หมายถึงพันธุ์ Seal Point (คำว่า seal หมายถึง สีครึ่ง) Red Point และ Chocolate Point ที่ฝรั่งแยกแยะไว้ กล่าวคือ แมวพันธุ์เหล่านี้ จะมีสีเข้ม (สีน้ำตาลปนดำ) แปรแต่งที่ปาก หูทั้งสอง

ขาทั้งสี่ และที่หาง ส่วนลำตัวทั่วไปจะมีสีขาวนวลหรือสีน้ำตาลอ่อน

4. Copper โบราณเรียกว่า ศุภลักษณ์ มีสีทองแดง คล้ายสีส้มอมแดง แต่ไม่ใช่ลายเสือ แมวพันธุ์นี้เลี้ยงไว้จะให้คุณแก่ผู้ที่เป็นเจ้าของ

แมวเอ๋ย แมวเหมียว
รูปร่างประเปรียวเป็นนักหนา
ร้องเรียกเหมียวเหมียวเดี๋ยวก็มา
เคล้าแข้งเคล้าขาน่าเอ็นดู
รู้จักเอารักเข้าต่อตั้ง
คำๆ ชำนาญระวังหนู
ควรนับว่ามันกตัญญู
คอยดูอย่างไวใส่ใจเอ๋ย

จากบทดอกสร้อยสุภาชีวิต

SIAMESE CAT

If you want to see
a most wonderful thing
Come with me to Thailand
There, you'll see, so gay and grand
* Siamese cat, King of cats,
Siamese cat, King of cats
Siamese cat is a mighty cat.

Your blue eyes sparkle like
the moon in April
With magic charm that can make
one still
Your soft fur is heavenly gray
The special gray that's hard to say.

So fast so fierce before enemies
To prove that you're
the Champion of all the pussies
Indeed you are such a good friend
Foe to mice, but friend to men. (chorus)

I love to touch the smoothness
of your hair
So happy the feeling we share
How faithful you are for you
never slip away
Always dear, always close. (chorus)
(Repeat * *)

— SUWANNA TRIMAS

บรรณานุกรม

ดู๋ย ชุมสาย ม.ล. วิทยาการปกิณกะ เล่ม 4. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช 2525.

สุทธิลักษณ์ อำพันวงศ์. แมวไทย. กรุงเทพฯ : องค์การค้าของคุรุสภา 2526.

Allison, H. Gordon. **All about Thailand**. Bangkok : Pramuan Sarn Publishing House, 1967.

The National Identity Board, Prime Minister's Office. **Thai Life**. Bangkok : Amarin Press, 1981.

ขอขอบคุณ

PRESIDENT MARKETING

คุณวิเชียร พุทธสันติธรรม

ผู้จัดการ

ตัวแทนจำหน่าย

กระดาสโเนียว

และ

หมึกโเนียวทุกชนิด

9/219-220 ศูนย์การค้ารามอินทรา

แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน

กรุงเทพฯ 10220 โทร. 551-1750

521-3180